

NHẬT MỘ ĐỒ VIỄN

日暮途远

TRỜI ĐÃ XÉ BÓNG, ĐƯỜNG VỀ CÒN XA

Tác giả: Pháp Sư Thích Tụ Liễu

Chuyển ngữ: Cư sĩ Diệu Hà

Hiệu đính: Đạo Tràng Tịnh Tông Orange County

Đạo Tràng Tịnh Tông Orange County (ĐTTT-OC)
California, USA

www.tinhtonghochoi.org
lienlac@tinhtonghochoi.org

Ấn bản lần thứ hai

Kính biếu
Free distribution, not for sale
2020

Tôn kính Sư Phụ thượng nhân!

Đệ tử Tự Liễu xin báo cáo chủ đề

NHẬT MỘ ĐỒ VIỄN¹

Ngày xưa không có xe, ra đường đều nhờ đi bộ; muốn đến một nơi nào, phải đi cả ngày trời, mắt nhìn mặt trời xuống núi, hoàng hôn đã ló dạng, thế mà cách nơi muốn đến vẫn còn xa vời vợi, trong lòng cảm thấy bồn chồn nôn nóng. Ấn Quang Đại Sư thường lấy câu thành ngữ này để tỷ dụ cho người già, thời gian sống không còn nhiều nữa mà việc vãng sanh vẫn còn không nắm chắc. Ngài có một bài chuyên đề khai thị cho người già là "Pháp ngữ dành cho nữ cư sĩ Chu Dư Chí Liên". Mặc dù pháp ngữ khai thị này ngoài mặt là dành cho lão cư sĩ Chu, nhưng thực tế nó đều thích hợp cho mỗi người chúng ta, bao gồm cả người già lẫn người trẻ, bởi vì: "*Trên đường Hoàng Tuyền không phân chia lão ấu. Ngoài mộ lăm kẻ vẫn còn thơ*". Vô thường

---

¹ [ĐTTT-OC] Nhật Mộ Đồ Viễn: Thành ngữ Trung Hoa, được dịch "Trời đã xế bóng, đường về còn xa".

muốn đến là đến ngay, không người trẻ tuổi nào có thể bảo đảm mình nhất định có thể sống đến già. Mỗi người chúng ta đều là "Nhật mộ đồ viễn" – thời gian không còn nhiều nữa, thế nhưng việc lớn của sanh tử vẫn chưa giải quyết xong.

Sau đây, chúng ta hãy nghe nguyên văn khai thị của Ấn Tổ:

“Bà đã hơn bảy mươi tuổi rồi, không bao lâu sẽ phải chết. Ngay bây giờ phải sắp xếp xong tất cả mọi việc. Trong tâm, ngoài việc niệm Phật, không nên vương vấn lo âu điều gì nữa. Được như vậy, khi lâm chung mới không bị chướng ngại. Nếu hiện nay vẫn còn nhiều việc lo toan, [việc gì cũng] không chịu buông, ôm chấp một cách nặng nề; đến lúc lâm chung, tâm tham luyến áo quần, nữ trang, nhà cửa, con cháu tất cả đều hiện ra, làm sao mà có thể vãng sanh Tây Phương được! Chẳng những không thể vãng sanh Tây Phương, một đời thủ tiết niệm Phật, làm mọi thứ phước thiện hoàn toàn trở thành phước báo.

Bà hiện nay chưa có trí huệ, tuy thường tinh tấn niệm Phật, nếu trong tâm không quyết định cầu sanh Tây Phương, qua đời sau được hưởng phước, nhất định sẽ bị phước làm mê mờ rồi tạo đủ thứ ác nghiệp. Một khi tạo ác nghiệp, chắc chắn phải đọa xuống địa ngục, hoặc làm ngựa quý, hoặc làm súc sanh để chịu khổ. Nỗi khổ to lớn như vậy đều do đời này niệm Phật, [nhưng] không biết cầu sanh Tây Phương mà cảm chiêu lấy. Quang tôi² thấy tội nghiệp bà, e bà sau này bị lâm vào những cảnh trên nên bày ra phương pháp cứu giải. Nếu bà chịu làm theo lời nói của tôi, sẽ không bởi vì phước mà lại đắc họa.

Hiện nay tuy vẫn còn khỏe mạnh, cũng phải nghĩ mình sắp chết rồi. Những áo quần cần thiết thì để lại mặc; còn những y phục đắt giá như gấm lụa, hoặc bằng da, v.v... nên chia đều cho dâu, cho cháu. Riêng đồ trang sức như vòng, xuyên, bông tai, vàng bạc, ngọc bích, v.v... nên đem hết ra cứu giúp người hoạn nạn, xong đem công đức hồi

---

² Quang tôi: Tổ Ấn Quang tự xưng.

hướng vãng sanh. Nếu tâm thức còn hạn hẹp, còn luyến tiếc, không nỡ [đem ra] cứu tế thiên tai, cũng nên đem những thứ đó chia đều cho con gái, cháu dâu, cháu gái, v.v... Trong người quyết định không lưu giữ những đồ vật khiến mình khởi tâm tham luyến. Tất cả tiền để dành, ruộng đất cũng nên giao cho con cháu, giao hết một cách triệt để.

Trong tâm của bà, ngoài câu Phật hiệu ra, không để một chút ý niệm nào khác, ngay cả cái thân này cũng không cần tính toán sau khi chết phải an trí như thế nào. Ngay đến cháu chắt đều xem như người xa lạ, không bận tâm chuyện xấu, chuyện tốt của chúng nó. Chỉ lo niệm ông Phật của chính mình, một lòng trông chờ Phật đến tiếp dẫn mình vãng sanh Tây Phương. Bà có thể y theo lời nói của tôi mà làm, tất cả mọi sự đều buông hết, đến lúc lâm chung tự nhiên sẽ cảm đến Phật, đích thân Ngài đến đón bà về Tây Phương.

Nếu như cứ mãi tham luyến mọi thứ đồ tốt và tiền bạc, ruộng đất, nhà cửa, nữ trang,

áo quần, con cái, cháu chắt, v.v..., sẽ không bao giờ vãng sanh Tây Phương được. Một khi không vãng sanh Tây Phương, đời sau quyết chắc sẽ hưởng si phước³. Rồi vì hưởng phước mà tạo nghiệp, khi hơi thở không còn, chắc chắn đọa Tam Đồ. Do ác nghiệp che mờ mà tâm thức không sáng suốt, cho dù có Phật sống đến cứu bà cũng không cứu nổi. Như thế có phải tội nghiệp quá không! Mong bà tin lời tôi nói thì thật không gì vui bằng”.

Những bạn đồng tu lớn tuổi của chúng ta nên suy nghĩ thật kỹ về đại sự sanh tử của chính mình. Thời gian trôi qua rất nhanh, nói không chừng trong vài năm nữa thôi là vô thường đến với ta. Vậy có biết được lúc chết sẽ đi về đâu hay chưa? Thật hãy nên suy nghĩ kỹ một chút! Giả như lúc bình thường không nương tựa A Di Đà Phật, không có tập luyện, khi chết không có chủ trương [vãng sanh Cực Lạc], như vậy vẫn phải tiếp tục luân hồi. Nếu như nghiệp ác phát động dẫn xuống Tam Đồ, thì phải chịu khổ đến ngàn vạn kiếp trong ác đạo. Hãy xem trong thành

---

³ Si phước: phước báo si mê.

phổ mà chúng ta ở, một ngày có bao nhiêu người chết. Đừng nói chi đến việc sanh Tây Phương, ngay cả sanh Thiên, trăm ngàn người chưa được một người. Lại trong những người tu hành, nếu có cầu sanh Tây Phương, có bao nhiêu người được liễu sanh thoát tử? Hiện giờ bạn đã có chắc chắn chưa? Đã chuẩn bị khi lâm chung làm thế nào để thông qua?

Đòi người đa phần thời gian cứ thế mà trôi qua vô ích, phải biết tính kỹ cho bài toán này. Trong một đời này, tu hành tiến bộ được bao nhiêu? Phiền não giảm bớt được bao phần? Nghiệp chướng đã tiêu được mấy phần rồi? Cứ đặt kế hoạch năm năm mà tính, năm năm trước tiến bộ được bao nhiêu? Từ nay trở đi chỉ còn lại một lần năm năm, hoặc hai lần năm năm, tinh thần và thể lực mỗi năm mỗi lúc suy yếu dần; bệnh khổ của tuổi già thì mỗi năm mỗi nhiều, càng lúc càng nặng. Nếu không nắm chặt thời gian này để dốc lòng tích lũy đầy đủ tư lương mà vãng sanh, e rằng một bước sai lầm sẽ tạo thành sự sai lầm to lớn cả ngàn vạn lần.

Hãy nghĩ cho thật kỹ, đến giây phút lâm chung, tự mình có đạt được cảnh giới sanh tử tự tại hay không. Lại nghĩ, nếu hiện giờ bị một trận bệnh nặng, trong tâm có thể không loạn chăng? Lúc còn sống bị bệnh nặng, đã hoảng hốt mê hoặc, trong tâm không tự làm chủ được, hưởng hồ khi chết? Lâm chung tứ đại⁴ phân rã, đau đớn như con bò sống bị lột da, nếu không phải là người đại tu hành, làm sao có thể vượt qua một cách nhẹ nhàng, thư thái? Lại nghĩ, trong cả một đời này, ta dám bảo đảm chỉ có thiện nghiệp, không có ác nghiệp chăng? Hãy xem trong đời sống hàng ngày: tâm nghĩ, miệng nói, thân làm, đã tạo nên biết bao nhiêu nghiệp rồi! Khi lâm chung, nếu như ác nghiệp phát động, liền dẫn tâm ta kéo xuống ba ác đạo – một khi đầu thai vào thì ngàn vạn kiếp khó mà thoát thân. Nên biết, đọa vào ác đạo nhận lãnh quả báo đau khổ sẽ tiếp tục khởi dậy tâm xấu ác⁵, nghiệp cũ chưa trả xong lại chồng thêm nghiệp mới, cứ thế luân chuyển không có

---

⁴ [ĐTTT-OC] Tứ đại: đất, nước, gió, lửa, 4 yếu tố của nhục thân

⁵ Tức tâm trả thù, sân hận

ngày dứt, thật đáng sợ quá phải không? Trong Kinh có câu: *"Thất Phật dĩ lai, do vi nghĩ tử. Bát vạn đại kiếp, vị thoát cấp thân."* Nghĩa là: *"Bảy Phật ra đời, vẫn còn thân kiến. Tám vạn đại kiếp, chưa thoát thân bồ câu."* Nghĩ đến những việc này thật sợ đến toát cả mồ hôi, dựng đứng cả lông tóc, làm sao mà không nóng lòng nôn ruột chứ?

Khi cái chết đến, cha mẹ không thể cứu bạn, con cái cũng không thể thay thế cho bạn; bạn đưa mắt nhìn những người xung quanh đứng bên cạnh mình: *Ai là người mà bạn có thể nương tựa? Có thể dựa vào ai đây?* Chỉ có A Di Đà Phật mới có thể cứu độ bạn, nhiếp thọ bạn, bảo vệ và thành tựu cho bạn. Điều này chẳng phải đã rõ ràng lắm rồi sao? Sinh tử đại sự không ai có thể giúp mình, chỉ có thể nương nhờ A Di Đà Phật giúp ta vãng sanh thế giới Cực Lạc. Khi đã hiểu rõ điều này và đã lựa chọn rồi, phải nhất tâm nhất ý niệm Phật cầu sanh Tịnh Độ. Thật sự là không còn con đường thứ hai nào khác cho chúng ta. Không còn địa điểm thứ hai nào khác cho chúng ta nương về. Muôn ngàn lần hãy trân

quý trong lúc mắt ta còn sáng, chân ta còn bước đi được, tinh lực vẫn còn, thân thể đang khỏe mạnh, gấp rút đem hết thân tâm nương tựa vào A Di Đà Phật, khẩn cầu Phật thương xót, từ sáng đến tối tha thiết cầu nguyện với Ngài một cách liên tục không bỏ phí một giây phút nào.

Nếu như không trân quý pháp môn này, không nương tựa một cách vững chắc, thì khó mà tránh được sự sai lầm một cách hồ đồ. Suốt ngày từ sáng đến tối, sống qua loa qua ngày, chớp mắt là mấy năm qua mau; đến sau cùng bệnh tật giày vò tẩm thân, nằm liệt trên giường; miệng muốn niệm Phật thì không ra tiếng nổi, muốn nghe theo tiếng Phật hiệu lại nghe không rõ; lúc này hối hận thì đã muộn rồi, cơ hội đã vượt qua mất. Nên thường xuyên suy nghĩ, thời gian còn lại của mình không còn nhiều nữa, giống như ngọn đèn tàn trước gió, có thể bị dập tắt lúc nào không hay; lại như hạt sương trên cỏ, mặt trời vừa ló dạng, sương mù liền tan, liền bốc hơi; hoặc như bọt bóng trên mặt nước, gió vừa thổi liền bị vỡ tan; hoặc như tia lửa

của viên đá mài, vừa lóe lên liền mất. Thân thể hư giả này về tuổi xế chiều, tùy thời có thể bị hủy hoại, không sáng thì tối. Không thể không nóng lòng chột dạ hay sao!

Đời người nhiều lắm chỉ một trăm năm, nay đã đến tuổi già rồi, phải mở rộng tâm ra, nhìn thấu thế gian này như một vở tuồng, có gì là thật đâu chứ! Trên sân khấu có thể đóng nhiều vai trò khác nhau, có vai nào là thật? Toàn là giả tạm mà! Cuộc đời chúng ta cũng vậy, cũng đang diễn kịch – đóng vai vợ chồng, vai mẹ con, vai trò gia đình, các loại sự nghiệp. Nay đã già rồi, nên biết mọi thứ trên đời đều như một vở tuồng, không thật chút nào, chớ có cố chấp.

Thời gian của tuổi già không còn nhiều nữa, có thể chỉ năm năm, ba năm, với thời gian ngắn ngủi này phải sống như thế nào? Phải lấy câu A Di Đà Phật tiêu khiển thời gian, lấy thế giới Cực Lạc làm quê hương để ta nương về. Ngày nay niệm Phật, mai sau vãng sanh Tây Phương, đây là việc vui sướng biết bao, hạnh phúc biết bao! Nghĩ như vậy

thường sanh tâm hoan hỷ, không nên sanh phiền não.

Nếu như gặp việc gì không vừa ý, tâm phiền não khởi lên, lập tức chuyển tâm qua câu A Di Đà Phật, nhanh chóng niệm lên câu Phật hiệu, xong tự phản chiếu và nghĩ: *Ta là người trong thế giới của A Di Đà Phật, sao lại có thể giống như người thế gian mà tranh chấp?* Nghĩ như vậy, ta có thể chuyển giận thành vui, vui vui vẻ vẻ niệm: A Di Đà Phật! A Di Đà Phật! Chuyện đời không nên để ý tới, không nên tranh đua hơn thua với người. Làm được như vậy mới là người có trí huệ, tự mình được hưởng an lạc, tự tại.

Hiện nay, con cái đa phần không biết hiếu thuận. Nếu con cái trong nhà đối xử với bạn không tốt, đôi lúc bị nàng dâu la mắng, hoặc ở ngôi nhà quá sụp xệ, hoặc phải làm việc nhà quá nhiều – những thứ này đều không nên quá để ý, phải nhất tâm niệm A Di Đà Phật. Nếu không, bạn càng nghĩ sẽ càng giận, càng cảm thấy tủi thân. Muốn tâm không khổ thì phải nhất tâm niệm A Di Đà Phật. Nghĩ như vậy rồi sẽ càng niệm càng

hoan hỷ. Sau khi biết được đạo lý này, phải luôn luôn nương câu Phật hiệu, không lìa bỏ.

Chỉ cần trong tâm bạn có Phật, mọi thứ đều sẽ biến thành tốt. Ở trong căn phòng nhỏ niệm Phật, niệm đến gian phòng này trở nên hương quang trang nghiêm, thành căn phòng vô cùng tốt. Lúc làm việc nhà thì vừa làm vừa niệm – làm việc nhà cũng trở thành vô cùng an lạc. Do đó, chỉ cần nhất tâm niệm Phật, không nghĩ ngợi những chuyện khác, sẽ thoát ly được các khổ nhỏ của đời người; chẳng những thế, ngay đến đại khổ Sanh Tử vẫn có thể thoát ly. Đến lúc lâm chung, A Di Đà Phật đón bạn về thế giới Cực Lạc, tốt biết bao! Cho nên phải buông xả để nhất tâm niệm Phật, không cần đợi sau khi vãng sanh, ngay bây giờ đã có thể luôn được hưởng niềm vui an lạc.

Thời Dân Quốc tại Chiết Giang, có một phụ nữ lớn tuổi, gia cảnh nghèo khổ, con trai lại bất hiếu. Có một ngày bị con trai chửi mắng, bà rất đau lòng, đi tìm vị thầy xuất gia để than thở.

Thầy nói: “Bà biết thân mình mang nỗi khổ, vì sao không bán nó đi?”

Bà hỏi: “Làm cách nào để bán?”

Thầy nói: “Bà chuyên niệm A Di Đà Phật cầu sanh Tây Phương, lâm chung Phật đến đón bà về Tây Phương, sẽ đoạn dứt mọi thứ khổ, chỉ hưởng niềm an vui, như vậy là đem cái khổ bán đi rồi!”

Bà nói: “Hai mẹ con chúng con ở chung một căn nhà, trong đó vừa có giường, lại thờ ông Táo; dưới giường là chuồng heo, bê bối như vậy làm sao mà niệm Phật được?”

Thầy nói: “Đều không sao cả, bà chỉ lo niệm thường xuyên không gián đoạn, lúc rồi rảnh thì vào chùa lạy Phật.”

Bà lão sau khi về nhà y giáo phụng hành, một lòng cầu thoát khổ, niệm Phật không hề gián đoạn. Ba năm trôi qua, vài tháng trước khi lâm chung, bà nói với con trai: “*Tháng ... ngày ..., mẹ đi Tây Phương, con đừng ra ngoài, ở nhà lo hậu sự cho mẹ, xem như tận hiếu của người làm con.*” Con trai của bà không hề tin chuyện này. Qua một thời gian, bà nhắc lại một lần nữa, con trai bà vẫn không tin. Đến

vài ngày trước khi lâm chung, con bà bỗng dưng nghe thấy được mùi thơm kỳ lạ, đi tìm khắp nơi cũng không biết từ đâu bay tới, lúc đó mới tin lời của mẹ là thật. Vào đúng ngày đó, con bà ở nhà trông chừng, chỉ thấy mẹ tắm rửa thay quần áo, ngồi đóaan trang, niệm Phật rồi vãng sanh.

Như bà lão này, gia đình nghèo khổ, con lại bất hiếu; theo thường lệ, tuổi già mà gặp hoàn cảnh như thế thật là đau khổ vô cùng. Thế nhưng, bà biết mình khổ, một lòng muốn thoát khổ nên hết lòng nương tựa A Di Đà Phật, kết quả được giải tỏa hết mọi thứ đau khổ.

Thưa các bác lớn tuổi, chỉ cần một lòng một dạ niệm câu Phật hiệu, không lúc nào bỏ quên, cho dù phải làm nhiều việc nhà cũng sẽ không thấy khổ cực. Khi niệm Phật, tâm ta hoan hỷ thì làm bất cứ việc gì cũng cảm thấy vui, nhìn thấy ai cũng vui; mỗi ngày mỗi đêm, không việc gì mà không vui. Cho nên, tuổi già muốn được an vui thì không nên rời câu Phật hiệu. Vừa rời khỏi Phật, trong tâm khởi lên vô minh phiền não, liền rơi vào cái

khô ngay. Nếu như có thể chuyên nhất, có thể kiên trì mà niệm, không cần thời gian lâu lắm là có thể đạt đến chỗ vừa làm vừa niệm, không gián đoạn. Được như vậy thì nỗi khổ trong tâm sẽ càng lúc càng ít, nhất định càng ngày càng an lạc hơn.

Cho nên cần phải suy nghĩ kỹ, có phải nên dùng câu Phật hiệu để sống qua tuổi già hay không? Bây giờ, chúng ta nói đến việc “Làm thế nào giải quyết vấn đề của tuổi già”. Ngay trong câu Phật hiệu mà giải quyết. Hiện nay, người già khắp nơi rất cô đơn, nếu có thể đặt trọn tâm tư vào câu Phật hiệu, để tâm mình tương ứng với tâm Phật thì liền được thoát khổ, giải sầu. Con cái không được như ý muốn, làm thế nào để không khổ nữa? Chính là niệm A Di Đà Phật. Niệm quen rồi sẽ không nghĩ đến chuyện thế gian nữa, như vậy sẽ hết khổ ngay. Ngược lại, không niệm A Di Đà Phật, tâm không chỗ nương tựa, luôn duyên theo chuyện con cái, như thế sẽ rất khổ. Do đó, cần phải đổi tâm trở lại để không ngừng niệm Phật, được sự

gia trì của Phật rót vào trong tâm, tâm trạng trở nên rất tốt, rất vui vì có chỗ nương tựa.

Rất nhiều những người già quanh năm niệm Phật, tai thính mắt sáng, sự suy tư rất minh mẫn sáng suốt. Hơn nữa, cuộc sống có niềm hy vọng, không bị tuyệt vọng bởi cái chết. Cho nên niệm Phật là một pháp môn đại an lạc. Vừa nghĩ đến lúc lâm chung có A Di Đà Phật tới đón, nghĩ đến việc siêng tu của mình chắc chắn được vãng sanh, trong tâm liền tràn đầy niềm tin, tràn đầy niềm vui. Người khi về già, trong tâm không còn buồn khổ, tuy thân thể khó tránh một số bệnh khổ, nhưng có câu Phật hiệu rồi sẽ thấy nhẹ nhàng hơn rất nhiều. Có thể niệm A Di Đà Phật thì có tương lai, có hy vọng. Nếu không niệm Phật, khó mà tránh khỏi những thứ khổ từ mọi mặt đưa tới, đặc biệt là sự buồn tẻ cô đơn, sự tuyệt vọng sợ hãi, làm cách nào để trực diện, để giải quyết?

Xã hội ngày nay khác với xã hội ngày xưa. Ngày xưa còn có mấy đời từ ông cố đến cháu ở cùng với nhau, thời đại ngày nay người già càng lúc càng cô độc – con cái đa phần là bất

hiếu, rất ít sống chung, ít qua lại thăm viếng người già. Tuy nhiên, chúng ta có câu Phật hiệu thì không sợ, vì từng ý niệm của chúng ta đều ở với Phật, những thứ vừa nói sẽ không thành vấn đề nữa. Người già sợ dĩ cảm thấy đơn chiếc là do tư tưởng của chúng ta không mở rộng, không có điểm tựa; lại nhìn thấy con cái bất hiếu không đến thăm viếng, không nói chuyện với mình, trong tâm cảm thấy lạnh lẽo trống vắng. Nếu có thể đặt hết tâm tư ở nơi Phật, một lòng một dạ nương tựa Phật, Phật sẽ không chê bỏ chúng ta. Như thế, tâm ta sẽ nhẹ nhàng, vui vẻ, trong sáng; niềm vui này không cần điều kiện bên ngoài ban cho, chỉ cần trong tâm luôn giữ câu Phật hiệu, đây chính là “linh đan hoan hỷ”. Có người lúc về già, niệm Phật đạt được niềm an vui mà suốt trong mấy mươi năm qua không đạt được. Niềm vui này không phải do con biết hiếu thảo, hoặc được món ăn ngon, cũng chẳng phải do quần áo mặc đẹp hay được ở nhà sang trọng mà có, tất cả các niềm vui thế gian đều không thể sánh bằng. Cho nên phải biết làm người

già có trí huệ, phải biết đặt tâm ở câu A Di Đà Phật, mọi vấn đề liên đều có thể giải quyết.

Lại nữa, người già có thể mắc những bệnh mãn tính, bệnh lãng trí, tai biến mạch máu não, làm cách nào để đề phòng? Vẫn là một lòng một dạ niệm A Di Đà Phật, cầu nguyện A Di Đà Phật, cầu Phật gia hộ. Nếu hết lòng nương tựa Phật, tuổi già của mình sẽ thuận lợi rất nhiều. A Di Đà Phật từ bi, khi lâm chung có thể khiến bạn chánh niệm phân minh; đương nhiên, trước lúc lâm chung cũng có thể giúp bạn tránh được những bệnh tật trên, thế nhưng, bạn phải tự mình chịu làm mới được. Cho nên, tuổi già rồi chớ có lo chuyện thế gian nhiều quá. Ấn Tổ khai thị, nói: *"Phàm chuyện sanh kế của gia đình, chuyện con cháu nên để qua một bên. Tỷ như nếu ta lúc 60 tuổi qua đời, thì con cháu đến nay nó vẫn tiếp tục làm người phải không? Bây giờ ta chỉ lo niệm Phật liễu sanh tử, vốn chúng không thể giúp ta giải quyết việc sanh tử, ta há lại vì chúng mà ảnh hưởng đến việc đại sự của mình? Nếu bạn nghĩ*

được như vậy, tự nhiên sẽ nhất tâm mà niệm Phật.”

Đời nhà Đường, ông Bạch Cư Dị để lại vài câu thơ nói như thế này: *“Ta đã 71 tuổi rồi, không còn làm thơ nữa. Mắt đã mờ, xem Kinh rất khó. Muốn làm phước, cái thân suy yếu này không thể bôn ba tới lui dễ dàng được.”*⁶ Tâm trạng của tuổi già này làm sao để sống qua ngày? Đem tâm ký thác nơi nào đây? Chính là một câu A Di Đà Phật – đi cũng A Di Đà Phật, ngồi cũng A Di Đà Phật, dù bận rộn cỡ nào vẫn không bỏ câu A Di Đà Phật.

Trời đã bắt đầu tối, con đường về nhà vẫn còn xa vời vợi⁷, đời này của ta đã trôi qua một cách vô ích rồi. Bắt đầu bây giờ, từ sáng đến tối, chỉ lấy tâm thanh tịnh để niệm A Di Đà Phật. Câu Phật hiệu là bảo vật “Nhu Ý” không thể nghĩ bàn, có thể cho ta đạt thành mọi thứ lợi ích của thế gian lẫn xuất thế gian; nó có thể giải trừ mọi nguy nan của thế gian, có thể trừ độc, trị bệnh; còn có thể giải trừ

⁶ [ĐTTT-OC] Nguyên văn: “Dư niên thất thập nhất, bất phục sự ngâm nga. Khán kinh phí nhãn lực. Tác phước úy thân ba.”

⁷ [ĐTTT-OC] Trời đã ... xa vời vợi: nguyên văn là “Nhật mộ nhi đồ viễn.”

sanh tử khổ đau, cứu vớt con người từ trong sanh tử luân hồi, chuyển phàm thành Thánh. Tóm lại, tất cả mọi sự việc đều có thể dùng câu Phật hiệu để giải quyết, vấn đề then chốt là chúng ta phải có niềm tin chân thật.

Vì sao phải nói như vậy? Bởi người già dễ gặp bệnh khổ, gặp những chuyện xảy ra bất ngờ, lúc đó phản ứng đầu tiên là nên đề khởi câu Phật hiệu. Thí dụ, khi gặp nguy nan phải làm sao? Liên buông xả vạn duyên, nhất tâm nhất ý niệm A Di Đà Phật, cầu Phật từ bi tiếp dẫn mình vãng sanh. Điều này trong lúc bình thường cần phải luyện tập cho thuần thục. Người bình thường không có nhận thức sâu sắc đối với câu danh hiệu, thường hay sùng bái khoa học kỹ thuật về y liệu, dược liệu, v.v... Họ không biết Phật hiệu có một năng lực cực kỳ không thể nghĩ bàn. Trong tất cả những thứ không thể nghĩ bàn, năng lực của A Di Đà Phật là không thể nghĩ bàn tốt cùng. Và lại, Phật hiệu là cảnh giới Quả Địa của Phật, cho nên cần phải sanh niềm tin cực đại đối với danh hiệu A Di Đà Phật, dùng tâm hoan hỷ, kiên thành để trì

niệm. Nếu có tín tâm một cách trọn vẹn, thì được gia trì cũng trọn vẹn. Hơn thế nữa, sự gia trì này thật sự cực kỳ không thể nghĩ bàn.

Hiện nay ai cũng biết có tiền thì có thể mua xe, mua nhà, có cuộc sống thoải mái nên rất có tín tâm đối với tiền bạc, rồi dốc sức đi kiếm tiền. Chúng ta không nên tin vào tiền bạc, mà phải tin tưởng vào tác dụng và lợi ích không thể nghĩ bàn của câu Phật hiệu. Nếu chúng ta dốc lòng nương tựa, toàn tâm toàn lực trì niệm, nhất định sẽ được lợi ích chân thật không hư vọng: đó là lợi ích ngay trong đời này được giải thoát. Thật là đơn giản, dễ dàng, tiện lợi, không cần bất cứ điều kiện bên ngoài nào, chỉ cần người nào chịu trì niệm thì người đó liền được lợi ích không thể nghĩ bàn. Vì đây là “vô thượng diệu bảo” mà A Di Đà Phật dùng để cứu độ tất cả chúng sanh. Nhân tố quyết định là chúng ta có thể có niềm tin chắc quyết đối với câu danh hiệu, có thể kiên trì bền bỉ trì niệm hay không. Nếu được thì mọi thứ sẽ đều trở nên thuận lợi, cộng thêm vào đó là sự thề nguyện quyết

chí vãng sanh, nhất định sẽ được vãng sanh Tây Phương.

Những người già chúng ta nay đã khá lớn tuổi rồi, thời gian không còn nhiều nữa, phải biết khéo sử dụng một chút thời gian còn lại này. Nếu trong tâm mình tin tưởng A Di Đà Phật, nhất tâm muốn đi thế giới Cực Lạc, lại có thể từ sáng đến tối đem hết thời gian ra niệm Phật, nhất định sẽ được vãng sanh. Nếu không biết khéo sử dụng thời gian, chỉ lo chạy Đông chạy Tây; điều gì cũng muốn học, muốn thử; tâm không chuyên nhất, không có phương hướng cố định; đến lúc lâm chung tâm bán loạn không tự chủ được, như thế thì rất nguy hiểm.

Cho nên bất kỳ như thế nào, tuổi đã cao rồi, tốt nhất lấy Tây Phương Cực Lạc làm chỗ nương về. Chỉ còn vài năm sống ở thế gian nữa thôi, nhất định phải phân chia rõ ràng cái nào là chính, cái nào là phụ. Hơn nữa, phải đem việc vãng sanh Tịnh Độ làm trọng trong việc tu hành, khiến cho lực niệm Phật càng thêm sức mạnh. Sau cùng, chỉ một tâm tư duy nhất là niệm A Di Đà Phật, một

phương hướng duy nhất là về thế giới Cực Lạc, như vậy nhất định sẽ được Phật tiếp dẫn vãng sanh Tây Phương.

Lão Hòa Thượng Hải Hiền nói với chúng ta rằng: *"Trên đời không có việc gì khó, chỉ sợ tâm không chuyên"*.

Phật nói: *"Định tâm ở một nơi, không việc gì là không thành"*.

Ấn Quang Đại sư nói một cách trực chỉ hơn: *"Nhất tâm niệm Phật, làm việc gì cũng thành"*.

Đệ tử bất tài Thích Tụ Liễu khấu trình.

Ngày 17 tháng 10, năm 2014

LỜI BÌNH CỦA PHÁP SƯ TỊNH KHÔNG

Bài báo cáo của Pháp Sư Tụ Liễu, nên in ra để lưu hành, phiên dịch thành ngoại ngữ và phân phát rộng rãi đến các viện dưỡng lão, bệnh viện. Ngày hôm qua, tôi nhận được một lá thư của người bạn cũ, người bạn này lớn hơn tôi một tuổi, năm nay đã 89 tuổi rồi, sức khỏe không được tốt. Trong thư nói với

tôi, trước kia ở viện dưỡng lão, tối thức giấc đi xuống giường bị té, không đứng lên được, nằm mãi dưới đất suốt đêm; rất may chỉ bị thương ngoài da, đầu óc vẫn còn tỉnh táo. Đến sáng hôm sau, người đến quét dọn phòng mới phát hiện ông bị té. Bạn xem, người già như vậy rất khổ. Nếu gặp phải con cái bất hiếu, càng thương tâm đau lòng, tâm trạng làm sao mà vui vẻ tốt lành được?

Cho nên, những lời khai thị này là nhu cầu cấp bách đối với họ. Thật sự tin tưởng có Phật, tin tưởng có thế giới Cực Lạc, tin tưởng có A Di Đà Phật, rồi cứ thế mà niệm, thân tâm của họ liền được bình hòa. Chúng ta biết cảnh tùy tâm chuyển, tất cả pháp từ tâm tướng sanh, chỉ cần ý niệm của họ đúng, liền có sự giúp đỡ rất lớn đối với sức khỏe của họ. Những khai thị tương tự như vậy, bất luận là thời nay hoặc thời xưa, chúng ta nên thu thập lại thành một quyển sách nhỏ, tôi tin rằng có thể nhắc nhở rất nhiều người niệm Phật, và khiến cho người già sống được yên tâm hơn.

Cùng nhau quan sát để mà tự thấy: Hoặc cha khóc con, hoặc con khóc cha; anh em, chồng vợ, khóc thương lẫn nhau. Một chết một sống, thay nhau luyến tiếc. Thương lo ràng buộc, không tháo gỡ được. Tư tưởng ân hảo, không lìa tình dục. Không thể suy sâu nghĩ kỹ, chuyên tình hành đạo. Tuổi thọ chớp mắt là hết, biết làm sao đây!

Kính Vô Lượng Thọ - Phẩm 33: Khuyến dụ sách tấn

Sanh tử không ngơi, ác đạo chẳng tuyệt. Người đòi như vậy, khó thể dứt tận. Bởi vậy tự nhiên có ba đường ác; vô lượng khổ não xoay vần trong đó; đời đời kiếp kiếp, chẳng thuở nào ra; khó được giải thoát, đau không kể xiết.

Kính Vô Lượng Thọ - Phẩm 35: Trước thế ác khổ

Mạng người vô thường – một hơi thở ra mà không vào lại, đời người tức hết. Bởi vậy, hãy mau mau dũng mãnh, tinh tấn; chớ buông lung, lơ lửng. Hãy coi việc niệm Phật là gấp rút, khẩn trương nhất.

Cẩm Nang Tu Hành - Cao Tăng Quảng Khâm

Nhân sinh: Nhỏ rồi lớn, lớn rồi già, già rồi lại chết; phút chốc nhập vào bào thai, không lâu lại xuất bào thai; rồi vừa nhập vào thì lại xuất ra, mãi không cùng tận. Mà sanh không biết đến nơi nào, chết chẳng biết đi về đâu; mê muội tối tăm, ngàn sanh vạn kiếp mà không biết. Khoảnh khắc trầm địa ngục, giây lát lại làm quý, súc sanh, làm người, làm Trời; thăng rồi trầm, trầm rồi lại thăng; hấp tấp vội vàng, muôn kiếp ngàn đời mà không hay. Không phải thật là giấc mộng sao?

Trúc Song Tuy Bút - Đại Sư Liên Trì

Chết – Người học đạo niệm niệm không quên chữ này, thì đạo nghiệp tự nhiên thành tựu.
(*Tử – Học đạo chi nhân, niệm niệm bất vong thử tự, tắc đạo nghiệp tự thành.*)

Chữ Tử của Đại Sư Ấn Quang

Phải nên vì sanh tử đại sự mà đau đáu xót thương thân sau. Bất tất phải chọn riêng một chỗ – gia đình chính là đạo tràng. Lấy toàn bộ cha mẹ, anh em, vợ con, bằng hữu, thân thích làm pháp quyến; tự hành, dạy người, miệng khuyên, thân làm gương; khiến họ cùng về cõi

Tịnh, cùng thoát vòng khổ. Đáng [được] gọi là bậc cao Tăng để tóc, là Phật tử tại gia vậy.

Ấn Quang Đại Sư Văn Sao Chánh Biên, Quyển 1

Hãy khoan nói đến việc “không tin Tịnh độ”, mà chỉ nhắc đến lời của Thế Tôn: “*Mạng người trong hơi thở*”. Một câu nói này nghĩa lý không phải là khó hiểu. Các ông chính mình tai nghe mắt thấy, trải qua biết bao tấm gương, thế mà hiện nay muốn các ông tin câu nói ấy vẫn không thể được. Nếu các ông thật sự tin được thì pháp môn niệm Phật không cần tôi phải tốn hết sức lực, dận dò cả ngàn muôn lần.

Tịnh Độ Vọng Ngữ - Đại Sư Liên Trì

Da môi tóc bạc lân lân,
Lục cùm bước run mấy chốc.
Dù sang, vàng ngọc đầy nhà,
Vẫn khổ suy già bệnh tật.
Ví hường khoái lạc ngàn muôn,
Đâu khỏi vô thường chết mất!
Duy có đường tắt thoát ly,
Chỉ niệm A Di Đà Phật.

Đại Sư Thiện Đạo

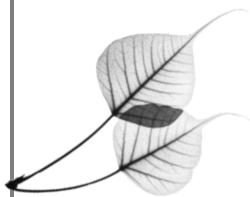

Phật dạy: “Được thân người như đất dính trên móng tay, mất thân người như đất trong đại địa.” Một hơi thở ra, chẳng hít vào được liền hướng đến thai lừa, bụng ngựa; ám độn, càn rỡ; trải qua ngàn đời, trăm kiếp mới lộ đầu ra, biết là lúc nào?

Pháp Ngữ - Đại Sư Ngẫu Ích

“**Sống say, chết mộng**”, câu thành ngữ này hàm nghĩa thật chí lý. Thế nhân có thể chia làm hai loại: nghèo khổ và giàu sang. Người nghèo khổ cố nhiên bận rộn sớm tối để mưu cầu cơm áo; kẻ giàu sang cũng sáng bận, tối bận để hưởng dục lạc – thọ dụng bất đồng nhưng đều bận rộn như nhau. Bận rộn cho đến khi chết rồi [thân] mới dừng, nhưng tâm vẫn không ngưng. Mang theo cái tâm này – lại sanh ra, lại bận rộn, lại chết đi – tử sanh sanh tử, mê muội mờ mịt, như say như mộng, trải muôn ngàn kiếp chưa từng có một ngày thoát ra. Thấu hiểu [thế gian đều say], riêng ta tỉnh, bậc đại trượng phu phải như vậy.

Trúc Song Tùy Bút - Đại Sư Liên Trì

Nếu không xem việc lớn sanh tử là gấp, cứ cầm cúi làm lành thì sự lành dù to như núi Tu Di cũng đều là nghiệp duyên sanh tử cả, biết đến ngày nào xong? Thiện sự càng lắm, sanh tử càng rộng. Một niệm ái tâm bao kiếp trôi buộc, có đáng sợ chẳng?

Đại Sư Tĩnh Am

Nhặt một phần tình đời, tự nhiên đắc lực thêm một phần Phật pháp. Xem nhẹ chuyện kiếm sống trong cõi Ta Bà một phần, phương tiện sanh về Tây Phương ổn đáng thêm một phần. Điều này mình chỉ tự hỏi lòng, đừng hỏi bạn tri thức. Tri thức cũng chỉ khuyên [hãy] nhạt bớt mùi đời, coi nhẹ chuyện làm ăn, chỉ chuyên tu đạo Xuất Yếu mà thôi.

Pháp Ngữ - Đại Sư Ngẫu Ích

Đại sự sanh tử cần phải lo liệu sẵn. Nếu đợi đến lúc ra đi mới tu, chỉ sợ sẽ bị nghiệp lực đoạt mất.

Ấn Quang Đại Sư Văn Sao Chánh Biên, Quyển 1

CHÚ THÍCH

Hiệu đính dựa vào bản tiếng Hoa của Tịnh Tông Học Hội Đài Loan tại địa chỉ trang nhà:

<http://www.amtb.tw/pdf/HZ59-03-01.pdf>

Quý Liên Hữu có thể đọc hoặc in ấn quyền sách này từ trang nhà Đạo Tràn Tịnh Tông Orange County. Xin theo những bước sau:

1. Vào trang nhà **tinhtonghochoi.org**
2. Nhấn vào mục **Kinh Sách**
3. Nhấn vào **Các tác giả khác** bên trái
4. Nhấn vào **Nhật Mộ Đồ Viên** bên phải để đọc hoặc in sách. Nhấn vào **Trang Bìa** để xem hoặc in trang bìa.

Quý Liên Hữu cũng có thể vào trực tiếp địa chỉ sau (*không cần theo những bước trên*) để đọc hoặc in sách.

Địa chỉ sách (không có trang bìa):

<http://tinhtonghochoi.org/nhat-mo-do-vien.html>

Địa chỉ trang bìa:

<http://tinhtonghochoi.org/trang-bia-nhat-mo-do-vien.html>